

Nro. 28.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.**

*Kelt Bétsbon, Kedden Aprilisnek 6-ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

*F*erdinand Ausriai fő herczeg, Felséges Urunknak első szülött férfi kedves magzattya, az Ausriai Birodalomnak 9 ik esztendőben járó örökség, Generál Major Gróf Grün, és Hoffstaedter Präpostal együtt, tegnap előtt dél után a' Praternevi kies erdőben mulatván magát, nagy örömmel fogadtatott az ott jelenvölt lokalságtól.

A' Fels. Nápolyi királynénak Spanyol Országba leendő utazása, a' melly eleinte a' jövő Majus hólnapjára vala meg határozva, határozatlan időre halasztódott. Két Kir. herczeg kis affzonyainak, a' Spanyol királyi hercegekkel leendő ölzve párosítások a' jövő Septemberben fog végbe vitéződni.

E e

A' Római udvarnak Nunciussa Gróf *Senzoli*, a' ki a' múlt Martius hólnap közepe táján érkezett ide meg, azon hólnapnak 18 ikén leg előben is herczeg *Colloredo Imperialis Vice Cancellarius*, és Csász. Kir. belső ministert, azután Gróf *Cobenzl* külfő dolgokra ügyelő, Status ministert látogatta meg, és mind kettőnél bemutatta maga *credentionalis*, az az, meg hitelező leveleit.

Hat nap múlva, úgymint, Martius 24-ikén, Császár és Császárné Ő Felsőgeknél, nem különben a' Fels. Királyi herczegeknél volt első audiencián. Az azután következett három napokon, úgymint, Martius 26, 27, és 28.ik napjain, az itt lévő ithoni és külső ministerek, és az itt lakó fő nemesség udvarlására mentek a' Nunciussak.

A' nem régiben fel állított negyedik artilleriás regiment, nem Gratzban, a' mint mondták, hanem itt, és ezen a' környéken fog őrizetben lenni. Ennek az új Corpusnak Obristmajtanájává, a' pattantjus Corpusnak tudós Fő Strázsameszterjét *B. Vegát* méltoztatott Ő Cs. Kir. Felsőgetenni.

Az itt lévő Svéciai Királyi Követnek kérésére, következő Tudósítás iktatódott bé a' Bécsi udvari Diariumnak, ezen folyó Aprilis 3.ikán költ 28 ik darabjába.

Mivel Svéciai Király Ő Felsőge maga b. e. édes Attya, *III. Gustav* Király írott munkáinak, és másokkal való levelezéseinek nyomtatás által leendő közönségessé téételét meg engedni méltoztatott: annakokaért mindenek, a' kik olly leveleket vettek azon fejedelemtől, a' mellyeket a' Publicummal közleni lehet, ennél fogva kéretnek, hogy azokat ezen munka ki adóival közöllyék. A' melly végre, ne lajnállyak azokat vagy eredeti mi vóltokban, vagy párban, az arra meg hitelezett leg közelebb lévő Svéciai követ minis-

rereknek kezekbè szolgálatni. Azon leveleknek birói, más meg hitelezett közönléges személyek által; egyenesen, Gr. *Oxenstirna*, O Excellentiájához Svéciai előbbi Fő Marsalhoz, a' Királyi vitézi Rendeknek Ritterjéhez és Commandörjéhez a' Stokholmi Kir. Posta Hivatal által is el küldhetik azokat, és bizonyosok lehetnek arról, hogy azon ki adandó munkában az ő neveik és rangjuk is fel fognak jegyeztetni:

Német Ország:

A' tehén himlő óltásának haszna, szämtalan tapasztalások által meg próbáltatván, reményleni lehet, hogy nem sokára Európának minden szegleteibe bé vétetődik, és csak a' bal vélekedésekkel telyes ember iríódzik attól. — *Güntzburgból* a' Burgauai Marchionatusnak fő vártosából így írnak e' tárgyról.

„A' múlt 1801-ik esztendőben, ebben a' városban 323 gyermekbe óltatódott bé a' tehén himlő. Ezen vaccinalt gyermekek között sokaknak az itt uralkodó természetes himlőbe való esésre elég alkalmatosságok vólt; de még csak egy se kapta azt el. Azért, mivel nemcsak ez, hanem több ezer példák; és tapasztalások is azt bizonyították, hogy a' valóságos tehén himlő bé óltott merge, a' természetes himlőtől az embert védelmezi; következésképen ez az egész emberi nemzetre nézve igen hasznos találmány a' közönségesen való bé vételre érdemes; tehát ennekutánna azok a' gyermekek, minden különbség nélkül, a' kiknek szülei a' Burgauai kerületbéli *Physicatusnak*, magok tehetetlenségekről valólfágos tanúbizonylág levelet mutathatnak, itten, tudniillik *Güntzburgban*, ingyen meg fognak óltatni.“

A' Galvanismusnak is, melly az *electrumhoz* hasonló eszköznök tartatik, közönléges kezd a'

haszna lenni. — A' Thurn - Taxisi herczegségben fok siket, nehéz hallású, rheumatismussal, az az, hus hafogató nyavalyával, és arthritissel, avagy a' tsuklóban lévő nyavalyákkal, küfzködött, és meg merevedett kezü 's lábú emberek, annak meg betsülhetetlen hasznát tapasztalták. Nevezetessen egy 20 esztendőös hajadon, a' kitöbb esztendőktől fogva bal karjának minden érzeny-séget el vesztette, a' galvanismus segítségével által tökéletesen meg gyógyult.

Kirchheim - Poland, a' Svéviai Kerületnek egy mező városkája mellett lévő maiomban, néhány hólnapokkal ennekeltte gyermek ágyban fekvő beteg lévén a' mólnár felesége, egy vasárnap, miuekutánna mind férje, mind egész háza népe, egy hat esztendőös leánykáját ki vétén, reggeli misére mentek volna: a' vele maradt bába magos hangon kezdett vele beszélni, 's azt kívánta tőle, hogy minden pénzét adja nékie által, más-ként kinos halállal fogná őtet e' világból kivégezni. — Mit vólt mit tenni, a' gyermekágyba fekütt mólnárné fel költ, a' bábát felső szobájába fel vezette, 's pénzes ládáját előtte fel nyitotta; hanem az alatt, míg a' bába a' pénz öszve szedésében foglalatoskodott volna, a' mólnárné, az alatt a' izin alatt, hogy az all szobában hagyott tletlemő gyermeke sirna, a' felső szobából ki ment, az ajtót maga után bé tsapta, és mivel belőlről ki nyitni azt nem lehetett, a' bába aszszonyt abba bé zárta, alsó szobájába futott, és hat esztendőös leánykáját evvel az izenettel hogy ő egy madarat fogott, férje után küldötte, 's hogy haza menni sietne, meg kérette. Azonközben, a' bábának a' férje, a' ki a' malomtól nem meszfze a' felesége által hozatandó prédára várakozott, meg sajdítván a' leánykát meg tartóztatta. 's tőle a' dolgót meg értvén, a' malom házhoz visszavitte, a' mólnárnétől felesége ki botsatását kívánta, avval fenyegetvén őtet, hogy haszavá-

nak nem engedne, leánykáját meg öli. De semmit nem ügyelvén a' mólnárné az ő bezedjére, kedves leánykáját ez az érzékenység nélkül való ember anyja szeme láttára meg ölte, 's reá akarta az ajtót törni. De abban a' végét el nem érvén, az álló malom kereke lyukán akart bé bújni, mellyet a' mólnárné észre vévén, a' malom kerekét el indította, mellynek fogai a' kegyetlen gyilkosnak minden tsontjait úgy öfzve törté, hogy gonosz lelkét ott mingyárt ki fujta. Azonban a' mólnár is bé toppant a' malomba, keserves de egyszersmind bocszúállást kívánó szemekkel szemléte ezen szomorú játékot. Azután lármát ütven, a' felső szobába bé zárt bábát meg kötöztette, 's a' Moguntziai criminális ítélő szék kezébe adta. — Tsak nem hasonló történetet említett már egyszer a' M. Kurir, evvel a' különbséggel, hogy abban tolvajok, itt pedig bába akarta a' mólnárnét meg ölni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frantzia Respublika.

Straszburgból Martius 27-ikén. Ma az a' bizonyos hír jött telegrafus által ide Párisból, hogy a' végképen való békelesség, a' Frantziák és Anglusok közt, az Amiensí Congressuban meg készült, és kéz alá irással is meg erőssitetett. — Ez az örvendetes izenet, a' melly leg ottan officialiter is ki hirdetődött, annal nagyobb örömet szerzett itten, mivel az Anglusoknak hadi készületeik, a' békelesség szeretőknék nagy szeget ütöttek a' fejekbe.

E' napokban, (így szóll egy 19-ik Martiusi közönséges Párisi újság levél) a' fő Conzul, felesegével, *Bonaparte Lajos* kedvelével, és néhány familiájához tartozó személyekkel együtt a' nemzeti Bibliotékát meg látogatta. Különös figyelmetosséggel nézegette abban a' N *Sándor*, 's *Caesar* emlékezet pénzeit, és a' IV. *Henrik* Fran-

zia Király fegyveres készületét. — Ennek kezé-
pe]vévén a' kardját, ki vonta 's meg mérte.

A' Breffi kikötő helyben lévő hajók között
néhány fregatek parantsolatot vettek az eránt,
hogy készen tartsák magokat, hogy ekképen azon
szempillantatban, a' mellyben valamely irások
Párisból oda küldetődnek, a' tágas tengerre ki
vezhessenek. — Polgár *Garnerin* Londonba ké-
szül, olly fel tétellel, hogy ott is a' levegő égbe
utazzon. A' múlt őszeltől fogva öt izben áradt
meg a' Rhodanus folyó vize, mellynek utólsó
özöne Provinciának nagyobb részét úgy bé bo-
ritotta, hogy viznél egyebet sehol se lehetett
látni. — Sok marha fúlt a' vízben, az ősi ve-
tés pedig mind semmivé lön.

Straszburgból Martius 22-ikén. Mint bizo-
nyos dolgot úgy irják Párisból, hogy mihelyt
a' végképen való békeffég az Amienü Congres-
susban meg készül, azonnal egész erejével a' Né-
met Orzági Compensarióhoz fog a' Frantzia Kór-
mányfék nyúlni, és ezen dolgot a' Béchi, Péters-
burgi 's Berlini udvaroknak egyet értésekkel a'
Német örökös fejedelmeknek tellyes meg elége-
désekre, tökelleteffégre is vinni szándékozik.

Párisból Martius 23-ikén. A' Monitörnek
mai napon költ darabjában olly hivatalbeli tu-
dósítások iktatódttak bé, a' mellyek Februarius
17-ik napján inditattak ki St. Domingóból. Ezek-
ben azt jelenti az oda küldetett fő vezérünk pol-
gár *Leclerc*, a' fő Conzul sógora, hogy azok a'
lakosai azon sziget részének, a' melly annakelőt-
te is Frantzia Országhoz tartozott, a' Frantzia
hadi seregeket nagy örömmel fogadták el, és
hogy tellyes gyomrokból utálták ezek *Toussaint*
fekete Generált. — A' *Part Republicain* nevű ki-
kötő hely (ennekelő te Port = au = Prince) Gene-
ral *Boudet* által meg hódoltatott, és hogy Admi-
rai *La Touche* a' fekete pártos lakosokkal egy-
néhányszor tüzesen viaskodván, őket meg verte,

's minden erőllégeiket el foglalta. Magában a városban keves kár esett. Számos magazinumok, puszkaporos hordók, és az ellenségnék egész kasszája, a' mellyben két millió és 300000 liver kész pénz volt, a' győzedelmeknek kezekbe estek. — A' Frantziák részéről 15 ember hólt meg, 's 80 sebet kapott. — Ezen idő pontjában, General *Humbert* is meg hódoltatta a' *Port de Paix* nevezetű tengeri várost, 's egészen széllyel szórta a' pártos feketéket. — *St. Domingónak* annak előtte Spanyol Országhoz tartozott részében Mulatt General *Clervaux*, a' *St. Jagói* püspök únszolására, magát *Leclerc* Fr. fő vezérnek alája vetette. — Egy *Leplume* nevű más fekete General is azont művelni szándékozott — 700 Mulatták, a' kiket magától *Touffaint* el üzött, Frantzia hadi szolgálatba álltak. — Evvel a' feketé Generalistal alkudozásba botlátkoztak a' Frantzia Generálok, de mivel elzre vették, hogy ő az által tsak időt nyerni kíván, mind az ő, mind a' General *Kristof* fejére jutalmat tett fel *Leclerc* fő vezér februarius 17 ikén közönségellé tétetett hirdetményében, 's meg parantsólta, hogy a' ki őket hol talállya, mingyárt öltye meg. — A' *Gantheume* és *Linois* Admirálisok' hajó sereg osztályai is, az azokon lévő ki szálló hadi seregekkel, a' *Tuloni* és *Kadixi* kikötő helyekből *St. Domingóba* mennek, 's oda szerentséssen el is jutottak. — Azok a' Spanyol hadakozó hajók, a' mellyek a' Bressi flottával ki eveztek, *Havannah* felé folytatták útjokat. — A' Batava Respublika eskadere is, a' mellynek a' Hollandiai coloniákba menni kellett, oda váratott. — A' *Dessaix* nevezetű Fr. linea hajónak az a' szerentsetlensége volt, hogy egy tengeri kőszálba ütközvén, elfülyedt, szerentsére minden azon volt ember, és a' rajta volt portékának nagy része is a' tenger fenekére való merüléstől meg menekedtek.

Nagy Britannia.

A' mi közönséges újság leveleink (így írnak Martius 15 ik napján Londonból) azt állattják, hogy az Amienssi Congressusról küldött officialis irásból a' végképen való békekességnek tökéletességre leendő menetelét méltán lehet reményleni. — A' tengeri dolgokra ügyelő minifternak Lord S. Vincentnek ide lett hivatása is azt mutattya, a' ki flottainknak ki evezések vegett adott parantsolatját vissza is vette. — A' *Napper Tandy*, Francia Ország közbenvetésére lett szabadtságba való helyheztetése, és a' közönséges fundusnak (melyet itt Bétsben Obligatiócnak hívnak) fel hagása is nagy reménységet nyujthatnak a' békekességnek tökéletességre leendő meneteléhez.

Londonból, Martius 16 ik napján. A' *The Thimes* nevezetű ministerialis újság levélnek mai napon költ darabjából azt olvastuk, hogy a' vég-ső békekességnek mássa, tegnap reggel, két órakor küldetett volna Amiensbe vissza, minekutánna a' Fels. Király maga is el olvasta volna azt. Egy nappal az előtt, Lord *Hawkesbury*, a' több Kir. Minifterekkel együtt egész nap, a' külfő dolgokra ügyelő Cancellariában várakoztak a' Királyhoz Windsorba küldött kurirnak vissza jövetelére, de a' ki tsak éjfelkor érkezett ide. Leg ottan, a' bekekesség tikkelyeinek maga keze alá irásával való meg erőssítésére is tellyes hatalom küldetett Amiensbe Lord *Cornwallisnak*. — A' Parlamentum utólsó ülélében hoszszas panegyrica óratiót mondott *Fox* Úr a' minap meg hólt herczeg *Bedford* disfiretére, de egyszersmind egy olly nagy érdemű ferfiúnak el vesztéséből származott határ nélkül való keserűséget sem titkolhatta el.

Londonból Martius 15-ik napján. Az Alsó Parlamentumnak 15-ik Martiusi gyűllésében, az *Income Tax*áról (melly szerént, minden Anglus 10 pro Centumot tartozik a' maga jövedelméből

és nyereségéből elztendőnként fizetni) volt a' beszéd. Jones Úr, mint olly dolgot, a' melly a' lakosokat tálásra szoktattya, ártalmas, és a' jó erkölcsökkel ellenkező dolognak nevezte azt. — *Addington* minifter erre akként felelt, hogy ő ezen tárgyról való értelmét rövid idő múlva ki fogja nyilatkoztatni. —

Az után a' mostani Oppozitzióznak egyik nevezetes tagja *Ropson* igen mérges oratiót mondott a' minifterek ellen: A' mostani minifterek, *ugymond*, egy hajszállal sem jobbak az előbbieknél. — Ezek is véghetetlenül tékozollyák a' Status kintsét, a' mellyről egész Európa gunyolódva beszél. Ez a' pénzbéli nagy vesztegetés nem sokára köztönleges bankerotra juttattya a' Statust. — Majdan a' rettentő adosság intereffének fizetésére is elégtelen leszen a' nemzet, az adosság egy részének ki fizetéséről pedig még csak álmodni sem lehet. — Azután minifter *Addingtont* ótlárolta, azon okból, mivel ez azt mondotta, hogy azon két millió font sterlingre, a' mellyet 130 ezer hajós katonak két hólnapig való tartására a' Parlamentum rendelt vala, szükség nem leszen. Ollybá tartom, *ugymond Ropson*, mintha azt mondotta volna más szokkal a' minifter az ellenségnek: Két hólnap alatt békefféget fogsz tlnálni, és így csak addig leszen minékünk a' mi tengeri erőnkre szükségünk. — Bámulok, ekként fejezte bé maga bezzédjét *Ropson* úr, a' *Bonaparte* felette való nagy talentomán; de ha nekem az ő Királyi Felsőge Status Tanatsában voksom volna, azt sürgetném, hogy a' végképen való békeffégnek kéz alá irással való meg állítására egy nap határozódna meg. — Mint ember, és Anelus azt mondanám: *Eddig jöjj, 's ennél tovább ne!*

Londonból Mártius 17:ik napján. A' Felső Parlamentumnak e folyó hólnap' 15 ikén tartott gyűllélében Lord *Carlisle* ekként okoskodott: —

„Minthogy, *ügymond*, a' *praeliminaris*, az az, előjáró békeességek kéz alá irással való meg állításától fogva, Frantzia Országnak környülállásai nagyon meg változtak, szükfég, hogy az ő Királyi Fellege ministerjei is akkor, a' midőn a' végkőpen való békeességről a' Parlamentum gyűlésében vetélkedes leszen, az eleikbe tétetendő kérdésekre meg felellyenek. Hogy nemzetünk becsületének és tekintetének fenn tartása végett, néhány napoktól fogva fenyegető hangon beszélnek ministerjeink, a' nekem nagyon tettzik, A' békelesség előjáró tikkelyeinek kéz alá irással lett meg állításától fogva Frantzia Ország a' Cisalpina Respublikával öregbitette meg a' magauradalmát. Ezen *praeliminaris* békelesség előtt még olly hatalmasság vólt, a' mellyet a' szem el láthatott, 's az elme meg gondolhatott; hanem a' Cisalpina Respublikával való nevedése után, egy olly Oriás lett belőle, mellynek az eget éri a' koponyája. — Azt mondják, hogy a' közép Tengerben egy kikötő helyet, északi Amérikában a' Lovisianai tartományt, a' napkeleti és napnyugoti Floridát, 's déli Amérikában egy olly darab földet tett magáévá, a' mellynél fogva Braziliának parantsol. — Jól meg kell ezeket a' mi ministerjeinknek fontolni, 's magokat eleve el készíteni arra, hogy az általok készitetendő végkőpen való békelességre nézve, magokat elegendőképen meg igazithassák s. a. t. Mundezekre minister Lord *Pelham* Lord *Carlisle*nek meg felelt, és azt is meg igrte, hogy a' jelenvaló békelességes alkudozásokról számot fognak a' ministerek a' Parlamentumnak adni. — Hogy pedig néhány napoktól fogva más hangon szollanak a' ministerek, annak meg magyarázására még most idő nintsell.

Londonból Martius 17 ik napján. Az alsó Parlamentumnak egyik gyűlésében, Admiral *Berkeley* azon völt, hogy a' ténen hiadó óltasa fel

találójának, Orvos Doctor *Jennernek* illendő penzió-rendeltesen. Ez a' férfit, *úgymond*, a' tehát himlő bé oltásának fel tatalása, és fel állítása által, magát egész Európában nevezetessé, és az emberiségre nézve felette érdemessé tette. — A' tehát himlő oltás meg hetsülhetetlen talalmány, a' mellynek minden kétségen kívül való hathatósága, a' minden nyavalyáknál gonoszabb nyavalyát, a' természetes himlőt e' világból ki irtya. — Hogyha ezt a' talalmányt D. *Jenner* el titkolta volna, felette sok kintset gyűjtetett volna magának; de az emberi nemzet eránt való szereteté közönségesse tette azt ő véle. — Az illy ember méltó a' nemzet háladatosságára, a' mellyet hihetőképén meg nem tagad ő tőlle a' Parlamentum. Mindenek olly bizodalomban vagynak, hogy Orvos Doctor *Jennerre* nézve kedvező végzést fog a' Parlamentum hozni. — A' herczeg *Bedford* temetségének alkalmatosságával, egy igen qtsmány dolog történt, melly abból állott, hogy a' zabolátlan köffég, a' herczegnek 600 ezüst szegekkel és pompás tizmerekekkel fel ékesitetett koporsóját el rablotta. — Azon zenebonának öregbitésére, sok titkos Londoni tolvajok alkalmatóságot találtak, a' melly alatt a' temetségre gyűlt magános személyeknek pénz táskáikat meg lehetőlen ki üresítették. —

Orosz Birodalom.

I. Sándor Fels. Orosz Császár azon kemény cenzurat, a' mellyet néhai *I. Pal* Császár a' könyvfajtókra nézve rendelt, egészen el törölte, és minden jó's hasznos munkáknak ki adására telylyes szabadságot engedett a' könyvfajtóknak.

Berlini Orvos Doctort és Kir. udvari Tanácsos *Schulz* Urat, a' ki néhány hólnapokkal enykelötte, a' tehát himlő oltása végett Péters-

burgba utazott, ottan való foglalatosságának elvégzése után, 2000 arannyal ajándékozta meg, és a' leg kegyelmesebb ki fejezésekkel botsátotta vizsza *I. Sándor Császár.*

Néhai *I. Pál Császár*, az Orosz tanuló ifiúságnak egy áttalában meg tilalmazta a' külföldi Univerzításokra való menetelt, és az orvosi, 's egyéb hasznos tudományoknak idegen Országokban való tanulását. — A' Pétersburgi Senatus, a' múlt Februárius 26 ik napján egy Csász. Ukazet. az az, parantsolatot küldött az oda való Medicum Collegiumhoz, mellynek következő volt a' foglalatya: Mint hogy azok a' környülállások, a' mellyekre nézve az Orosz ifjuságnak, az orvosi tudomány más Országokba való tanulása egy Febr. 23-ikán 1799 ik esztendőben költ Ukaze által meg tilalmaztatott vala, meg változtak, és az idegen tartományokkal való egygyesség fel szabaditattott: arra való nézve mi a' fellyebb említett tilalmat el törüljük, 's parantsollyuk, hogy mostantól fogva, az Orosz Nemzetből való ifjú Seborvosok, az orvosi tudomány minden részeinek tökéletesebb meg tanulása végett küldettesnek ki idegen Országokra s. a. t.

Nem régiben egymás Cs. Ukazét is hirdette-tett ki azon Pétersburgi Senatus (Az Orosz Birodalombéli fő kormányzék Senatusnak nevezetik), melly által, azt a' nemes ifjaktól álió plánta oskolát a' mellyet 1797 ik esztendőben, néhai *I. Pál Császár* állított vala fel, nemtsak jóvá hagygya és meg erőssíti, hanem az annak fenn tartására rendelt 11200 rubelből álló summa pénzt, 12000 rubellel szaporittya meg *I. Sándor Császár.* — Ennek a' plánta Oskolának az Orosz Birodalom törvényeinek, és a' törvénybeli tiszta irás módjának, és a' Logikának tanulása a' fő vége. De egyfzersmind azoknak a' tudományoknak, a'

mellyek eddig abban tanitattak, ugymint a' Német és Frantzia nyelveknek további tanulása és gyakorlása is parantsoltatik. Ez az intézet 30 nemes ifjúból, és 15 olly ifjaktól áll, a' kiknek atyáik a' fő Collegiumokban alsó hivatalt viselnek. Mind a' két rendbéiek a' Korona kasszájából tartatnak, evvel a' különbséggel, hogy a' nemes ifjakkak tartásokra 200: az utólsóbbaknak pedig 150 rubel van rendelve. Ezeken kívül más nemes ifjak is bé vétetödeek abba, de a' kiket magok a' szülek tartoznak tartani, 's ezeknek 50 nél többre nem mehet a' számok. — A' nemes ifjak ezen planta oskolából leendő ki menetelek után a' titoknokok mellé fognak segítségül adatni, az utólsóbbak pedig mindjárt valóságos szolgálatba állitotnak bé Cancellista rangal s. a. t.

A' Krimiai fél szigetnek, a' melly most *Tauridnak* neveztetik, ennekelötte egy fél millióra tétetődött a' népessége. Mivel pedig annak II. Katalin által lett meg hódoltatása előtt sok keresztény lakosaik az Orosz, azután pedig sok Tatárok a' Török Birodalomba mentek által, 1793-ik esztendőben 157132 főre ment a' lakosok száma. Az ott lévő Tatór Mustinak, az az, Fő Papnak, General rangja, 2000 rubel esztendőbeli fizetése van, és vele együtt azon 6 Ülemások, az az, törvénytudók, a' kik közül mindenkor a' leg öregebb választatik a' Mustifágra, formállyák a' Consistoriumot.

Helvétziai Respublika.

Berndből, Martius 20-ik napján. Az Amiens-i végképen való békesfégnék kez alá irással leendő még erőssítését, ez a' Köz Társaság nagyobb szívbeli sohajtások közt, soha sem várta, mint most, nagy reménységgel lövén az eránt, hogy azon alkalmatossággal a' mi sok szenvedéseinknek

és vége lesz. Azonban mind több több Francia hadi seregek gyűlnek határainkon öszve. — Nem régiben a' Lassarezi kastélyból, minden Waatländiát tárgyazó documentumok, erőszakosan elragadtattak. — E' történt a' *Pierrei* kastélyban is, a' melly dologról sokféleképen gondolkoznak és szólnak a' Helvétziai Politicusok.

Elegyes Levelek.

A' tört gyömbért igen hasznos eszköznectartják némellyek a' podagra fájdalmainak enyhítésére. Egy *Banks József* nevezetű Londoni gazdag podagricus úr, annak önnön magán nagy háznát tapasztalta. Ő minden reggel két kaffé kalántört gyömbért veszen egy ittze tejbe bé, mellyben egy kevés kenyeret és nádmezet kell meg főzoi. — Ezen eszköz által a' podagra fájdalma nemcsak meg enyhítetik, sőt ha az vagy a' gyomorba, vagy a' fõbe veszi magát, onnan a' telnek alsó részeire, tudniillik a' lábakra le húztatik.

Hágából Martius 15-ikén. A' Párisban lévő Orániai örökös herczeg, ott való mulatásától fogva a' vele lévő tisztekkel együtt, külön külön, mind a' Conzuloknál, mind a' ministeréknél gyakran ebédelt. Különös dolognak láttatik az a' szövetséges Belgáknak, hogy mind a' Hágai Frantz. követ, polgár *Semonville*, a' ki is most Párisban vagyon, mind a' Madritti Kir. udvarhoz rendelt, és most Párisban lévő Hollandus követ polgár *Meyners*, az említett Orániai örökös herczeggel együtt azon ebédekre hivatalosak voltak. Mind ezekből azt a' következtetést húzzák ki, hogy az Orániai herczegi háznak rövid idő alatt ki fog a' fzenvedett kára pótoltatni, és hogy a' Batava Respublikának is végképen meg határozodik a' sorsa.

A' Párisi Municipalitas, avagy polgari Ma-

gikratus ily rendelést adott ki mostanában, melly szerént, senkit sem leszen szabad ennek utánna a' templomok körül való temető helyekbe temetni, hanem a' várason kívül, leg alább egy Frantzia mélföldel, három temető helyek mérettek a' végre ki. Mindeniknek közép pontyán egy gyászos szála épitetik, a' mellyben a' halot kísírók ölzve gyűlhetnek. — A' holt testeket kézen vinni, többé szabad nem leszen, hanem arra rendelt gyászos szekereken fognak a' temető helybe ki vitédödni. — A' szegény sorsú emberek a' város, helység, vagy a' közönség költtségén temetödnek el. — A' sírok felibe epitafiumokat tenni szabad leszen.

Nápolyból Martius 9-ikén. A' Frantzia első Conzulnak Adjútansa, polgár *Lebrün* (a' hatmasdik Conzulnak a' fia), ezen hólnapnak 6-ikán, vissza jött ide *Pulermóból*. A' Fels. Nápolyi Királynál egy egész óráig tartott audientzián volt, az első minifferrel pedig *General Astonnal* több ízben conferentiát tartott. Utten, tegnap a' korona herczegnél mutatódott bé, a' ki különös becsülettel fogadta ötet. — A' Siciliai Parlamentum, mellyet egy hirdetménye által a' király ide hivatott, ezen hólnapnak 5-ikén fog itt, ölzve gyülni.

Párisból 20-ik Martii. A' mi egyházi dolgokra ügyelő minifferünk, polgár *Portalis*, egy planumot készített, és adott bé a' Kormányfészéknek, a' melly szerént tudniillik ennekutánna Fr. Országban az egyházi alkotmányoknak intéztetödnie kellene. Ugy mondják, hogy közönséges kedvaségét talált volna miniffer *Portalisnak* ez a' planuma, a' melly három hólnap múlva végbe is fog vitédödni. Mondják, hogy a' Romai sz. Pápa Concordatája is azon alkalmatossággal fogna közönségellé tétetödni.

Magyar Ország.

Nagy Váradról Martius Havában. Titt. Eperjesi *Tertina Mihály* Urat, az ide való Kir. Fő Oskolában, a' szelid Tudományoknak öregbik Tanítóját, a' Jénai Herczegi Tudós Társaság, mellynek fő tzellya Német Országban a' Deák nyelvnek, és a' szép tudományoknak mivelése, 's virágoztatása, e' folyó esztendőben, a' múlt Februarius hónapjában, maga correspondens tagjává választani, és nevezni érdemesnek itilte, mellyről a' szokott diplomat nékie ide N. Váradra meg is küldötte.

Híradds.

Két esztendővel ennekelőtte, három versben tettünk újfág leveleinkben arról jelentéft, hogy ide való érdemes kereskedők, ugymint. *Stattler* és *Nagy József* urak, Magyar Országgi *Vad Safránt*, akármennyi leszen az, illendő arron meg venni, mindenkor készek lesznek. Arra való nézve jelentetik, hogy a' kinek ilyen, de jó, vad safránnya felesen vagyon, azt, vagy a' Pestti, vagy a' Debreczeni vásárookra, a' mellyeken, fent nevezett Bécsi kereskedő, Titt. Nagy József Ur, maga is jelen lenni szokott, hozzá vigyék bé, vagy pedig, ha Bécshez közelebb lagnának, egyenesen küldjék azt ide.

Egy fél árkus Tóldalékkal.

D. D. S.